

РЕАФИРМАЦИЈА ЗАБОРАВЉЕНЕ СРПСКЕ МУЗИКЕ
REAFFIRMATION OF THE FORGOTTEN SERBIAN MUSIC

Сонате
Петра **Стојановића**

Sonatas of
Petar **Stojanović**

Миљана Поповић Матерни, виолина / Miljana Popović Materni, violin
Љубомир Милановић, виола / Ljubomir Milanović, viola
Срђан Сретеновић, виолончело / Srđan Sretenović, cello
Неда Хофман, клавир / Neda Hofman, piano

РЕАФИРМАЦИЈА ЗАБОРАВЉЕНЕ СРПСКЕ МУЗИКЕ

Сонате Петра **СТОЈАНОВИЋА**

1. Соната за виолину и клавир бр. 2, оп. 18
 - I Allegretto 8' 55"
 - II Andante con Variazioni 7' 51"
 - III Allegro con brio 4' 38"
2. Соната за виолу и клавир бр. 2, оп. 108
 - I Allegro non troppo 7' 06"
 - II Andante molto affectuoso 6' 11"
 - III Rondo 2' 11"
3. Соната у старом стилу за виолончело и клавир оп. 55
 - I Интродукција и fuga 3' 38"
 - II Menuett 3' 21"
 - III Gavotte 2' 12"
 - IV Air 2' 53"
 - V Финале–Рондо 4' 39"

Миљана Поповић Матерни, виолина

Љубомир Милановић, виола

Срђан Сретеновић, виолончело

Неда Хофман, клавир

REAFFIRMATION OF THE FORGOTTEN SERBIAN MUSIC

Sonates of Petar **STOJANOVIĆ**

1. Sonata for Violin and Piano No. 2, Op. 18
 - I Allegretto 8' 55"
 - II Andante con Variazioni 7' 51"
 - III Allegro con brio 4' 38"
2. Sonata for Viola and Piano No. 2, Op. 108
 - I Allegro non troppo 7' 06"
 - II Andante molto affectuoso 6' 11"
 - III Rondo 2' 11"
3. Sonata in Old Style for Cello and Piano Op. 55
 - I Introduction and Fugue 3' 38"
 - II Menuett 3' 21"
 - III Gavotte 2' 12"
 - IV Air 2' 53"
 - V Finale-Rondo 4' 39"

Miljana Popović Materni, violin

Ljubomir Milanović, viola

Srđan Sretenović, cello

Neda Hofman, piano

РЕАФИРМАЦИЈА ЗАБОРАВЉЕНЕ СРПСКЕ МУЗИКЕ: ТРИ СОНАТЕ ЗА ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТ И КЛАВИР ПЕТРА СТОЈАНОВИЋА*

Успостављање динамичне и високопрофесионалне сарадње између музиколога и музичких извођача чини једну од дугорочних активности Музиколошког друштва Србије. Нови пројекат Друштва под насловом *Реафирмација заборављене српске музике* по томе је сличан ранијем пројекту *Антологијска дела српске музике*, будући да је у оба случаја реч о избору одређених дела из баштине српске уметничке музичке и њиховом представљању путем концертног извођења и трајног звучног записа, објављеног на компакт диску.¹ Овога пута, међутим, идеја је потекла директно из научних активности представљених на Међународном научном скупу *На маргинама музиколошког канона: композиторска генерација Петра Стојановића, Петра Крстића и Станислава Бичићког*. Већ том приликом Друштво је организовало концерт камерне музике Петра Стојановића (1877–1957), који је у одређеној

* Текст је писан као резултат истраживања на пројекту *Реафирмација заборављене српске музике* Музиколошког друштва Србије и пројекту *Идентитети српске музике од локалних до глобалних оквира: традиције, промене, изазови* (бр. 177004) који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Владе Републике Србије.

1 Као резултат ранијег пројекта објављени су концертни снимци у оквиру два компакт диска, *Антологијска дела српске музике 1* (2009) и 2 (2010). Детаљније о свим пројектима и активностима Друштва уп. Ана Котеvsка, “Serbian Musicological Society at the Beginning of its Second Decade”. *New Sound* 50/II (2017): 285–299.

REAFFIRMATION OF THE FORGOTTEN SERBIAN MUSIC: THREE SONATAS OF PETAR STOJANOVIĆ FOR ONE STRING INSTRUMENT AND PIANO*

The establishment of dynamic and highly professional collaborative work between musicologists and music performers can be pointed out as one of the long-term aims of the Serbian Musicological Society. In this respect, a new project of the Society, *Reaffirmation of the Forgotten Serbian Music*, is very similar to an earlier one entitled *Anthological Pieces of Serbian Music*, since both were envisaged to present selected examples of Serbian art music heritage in live concerts as well as in a more permanent format, released on CDs.¹ The idea of the present project emerged directly from current scholarly activities of the Society, represented at the International Conference *On the Margins of the Musicological Canon: The Generation of Composers Petar Stojanović, Petar Krstić and Stanislav Binički*. On that occasion, the Society organised the first concert of the chamber music of Petar Stojanović (1877–1957), the content of which is connected, to some extent, to the second

* The text is written as part of the project *Reaffirmation of the Forgotten Serbian Music* (Serbian Musicological Society) as well as the project *Identities of Serbian Music from Local to Global Frames: Traditions, Changes, Challenges* (No. 177004), which was financed by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia.

1 The earlier project has resulted in two compact discs, *Anthological Pieces of Serbian Music* 1 (2009) and 2 (2010). For detailed information about all projects and activities of the Serbian Musicological Society see Ana Kotevska, “Serbian Musicological Society at the Beginning of its Second Decade”, *New Sound* 50/II (2017): 285–299.

мери повезан са садржајем овог издања.² Научни скуп представљао је подстицајну платформу за критичко испитивање канонских музичких вредности и проучавање занемарених аспеката музичке културе, а утицао је и на обликовање новог пројекта.

Идеја пројекта потпуно се уклапа у концепт канона и архива, који је увела Алаида Асман у својим теоријским интерпретацијама у домену критичких студија сећања.³ Према Асмановој, разликују се два подручја културалног памћења која су утемељена у институцијама. Једно од њих представља „активну” или „радну меморију“ и односи се на канон, сачињен од малог броја нормативних и формативних артефаката који репродукују културални капитал друштва. Друго је, пак, „пасивна” или „референтна меморија”. Она означава архив, који „обезбеђује својеврсну противтежу неизбежно редукутивном и рестриктивном погону радне меморије.”⁴ Канон,

- 2 Концерт је одржан 1. децембра 2017, као пратећи догађај научног скупа. На програму су биле следеће композиције: Соната за виолу и клавир бр. 2, оп. 108 (премијерно извођење), Свита у старом стилу за виолину и клавир оп. 54 и Квинтет за две виолине, виолу, виолончело и клавир оп. 9. Уп. Биљана Милановић (ур.), *На маргинама музиколошког канона: композиторска генерације Петра Стојановића, Петра Крстића и Станислава Бинчићког / On the Margins of the Musicological Canon: The Generation of Composers Petar Stojanović, Petar Krstić and Stanislav Binički*. Међународни научни скуп, 1–2. децембар, 2017. Књижица апстраката. Београд: Музиколошко друштво Србије, 2017. Извођење Сонате за виолу поновљено је на другом концерту Стојановићевих дела, одржаном 15. децембра 2018. године, чији је снимак послужио за ово издање.
- 3 Aleida Assmann, “Canon and Archive”. У Astrid Erll и Ansgar Nünning (ур.) *Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook (Media and Cultural Memory / Medien und kulturelle Erinnerung 8)*. Berlin – New York: Walter de Gruyter, 2008, 97–107.
- 4 Исто, 106.

one, related to this edition.² The conference aimed to foster a critical examination of canonical musical values, the study of neglected aspects of musical culture, and to raise various questions with respect to alternative interpretations of music history, and strongly influenced the shaping of the concept of the new project.

The idea of the project is completely in keeping with the concept of the canon and the archive introduced by Aleida Assmann in her theoretical interpretations from the area of critical memory studies.³ According to Assman, there is a difference between two realms of cultural memory, anchored in institutions. One is the “active” or “working memory” and denotes the canon, made up of a small number of normative and formative artefacts that reproduce the cultural capital of a society. The other, in turn, as the “passive” or “reference memory”, signifies the archive, which “provides a kind of counterbalance against the necessarily reductive and restrictive drive of the working memory”.⁴ The canon is effectively staged by the

2 As the accompanying event of the conference, the concert was held on 1st December 2017, and its programme included Stojanović’s Sonata for Viola and Piano No. 2, Op. 108, Suite in the Old Style for Violin and Piano, Op. 54 and Quintet for Two Violins, Viola, Cello and Piano, Op. 9. Cf. Biljana Milanović (ed.), *На маргинама музиколошког канона: композиторска генерације Петра Стојановића, Петра Крстића и Станислава Биничког* / *On the Margins of the Musicological Canon: The Generation of Composers Petar Stojanović, Petar Krstić and Stanislav Binički*. International Conference, Belgrade, 1st–2nd December 2017. Book of Abstracts. Belgrade: Serbian Musicological Society, 2017. The second concert, performed and recorded for this CD, was held on 15th December 2018.

3 Aleida Assmann, “Canon and Archive”. In Astrid Erll and Ansgar Nünning (eds.) *Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook (Media and Cultural Memory / Medien und kulturelle Erinnerung 8)*. Berlin and New York: Walter de Gruyter, 2008, 97–107.

4 *Ibid.*, 106.

који ефикасно пласирају носиоци моћи, обухвата „бројне културалне поруке упућене будућим генерацијама, намењене сталном понављању и поновном коришћењу”. Архив, на другој страни, садржи ненамерне трагове прошлости. Његови артефакти нису потпуно заборављени, већ су „само изгубили своје непосредне примаоце”.⁵ Другим речима, они имају могућност реafirмације. Стога канон и архив „нису узajамно затворени, већ допуштају међусобно преливање и размену. Они подстичу динамику која одржава отвореност културалног памћења за промене и преговоре.”⁶

Пројекат *Реafirмација заборављене српске музике*, који се обраћа садржају „архива“, подразумева два важна параметра у осмишљавању селекције дела. Посебна пажња посвећена је необављеним и неизведеним композицијама, као и оним које деценијама нису представљане јавности. Истовремено, акценат је на ауторима и остварењима којима су додељене маргиналне позиције у канону српске музике.⁷ Циљ пројекта је да допринесе реafirмацији, очувању и промоцији музичког наслеђа и да на тај начин подстакне поменути динамику културалног памћења.

Случај Петра Стојановића парадигматичан је у наведеном контексту. Велики број његових дела никада није изведен нити је био предмет музиколошких студија, а примери штампаних из-

5 Исто, 99.

6 Исто, 104–105.

7 О сложеним процесима канонизације српске музике с краја XIX и на почетку XX века уп. Биљана Милановић, *Музичке праксе у Србији и формирање националног канона*. Београд: Музиколошки институт САНУ, 2018.

carriers of power, and implies “a number of cultural messages that are addressed to posterity and intended for continuous repetition and re-use”. The archive, on the other hand, carries unintentional traces of the past. Its artefacts have not been completely forgotten but have “only lost their immediate addressees”.⁵ It is precisely such a state of latency that lends them the opportunity of reaffirmation. Hence, the canon and the archive “are not closed against each other but allow for mutual influx and reshuffling. This accounts for the dynamics within cultural memory and keeps it open to changes and negotiations.”⁶

The project *Reaffirmation of the Forgotten Serbian Music* addresses musical artefacts from the “the archive” realm of Assmann’s interpretation, assuming two main parameters in the selection of relevant works. Special attention is paid to unpublished and unperformed compositions or those that were presented in public a long time ago. In addition, the focus is on those authors and works that were assigned marginal positions in the canon of Serbian national music.⁷ The project aims contribute to the reaffirmation, preservation and promotion of musical heritage and, thus, to foster the mentioned dynamics of cultural memory.

The case of Petar Stojanović is paradigmatic in the referred context. A huge amount of his work has neither been researched

5 Ibid., 99.

6 Ibid., 104–105.

7 On complex procedures of canonization in Serbian music at the end of the 19th and the beginning of the 20th century see Biljana Milanović, *Muzičke prakse u Srbiji i formiranje nacionalnog kanona* [Musical Practices in Serbia and Creation of the National Canon]. Beograd: Muzikološki institut SANU, 2018.

дања његових опуса сасвим су ретки. Мада је Стојановић имао успешну каријеру као композитор, виолиниста и музички педагог, интересовање за извођење његових композиција нагло је смањено после његове смрти. Најзад, он још увек није стекао одговарајуће место у музичкоисторијским истраживањима.⁸

Обимно и разноврсно Стојановићево стваралаштво обухвата преко 130 опуса и укључује готово све музичке жанрове. Дела за гудачке инструменте и камерне композиције имају посебно важно место, јер сведоче о сензибилитету композитора посвећеног и музичком извођаштву.⁹ Тај контекст активности на концертном подијуму и важност комуникације с публиком чинили су факторе идејних и стилских мена Стојановићевог композиторског рада, усмереног на канонизовање познороматичарског израза, а обележеног веровањем у универзалне музичке вредности и трајност и виталност историјских стилова. Остајући веран традиционалистичкој стваралачкој струји на линији Јоханеса Брамса, која је у различитим варијантама актуелизована и динамизована у опусима композитора широм Европе с почетка XX века, Стојановић је у својим делима фаворизовао богатство

-
- 8 Стојановићева биографија налази се у прилогу овог текста, а настала је претежно на основу података из детаљне и документоване биографије из пера Романа Рибић, која садржи и листу дела. Уп. Романа Рибић, „Стваралачка ризница Петра Стојановића (1877–1957)“. *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику* 28–29 (2003): 161–186.
- 9 Стојановићева камерна музика била је предмет магистарског рада Соње Цветковић (Soňa Cvetković, *Evropska tradicija i kamernim delima Petra Stojanovića*, магистарски рад у рукопису. Београд: Факултет музичке уметности, Катедра за музикологију и етномузикологију, 2006).

in previous musicological studies nor performed in public, and his compositions are very rarely available in printed form. Although he had a successful career as a composer, violinist and musical pedagogue, any interest in the performance of his works rapidly diminished after his death. His name has never taken its fitting place in the research of music history.⁸

The extensive and varied oeuvre of Stojanović encompasses over 130 opuses and almost all musical genres. His music for string instruments and his chamber compositions constitute one of the most important areas of his work.⁹ They testify to the sensibility of the composer, who was also a dedicated performer. This context of activities on concert podiums and the importance of communication with the audience influenced conceptual and stylistic features in his compositional work, directed towards the canonization of the Late-Romantic expression, and marked by his belief in universal musical values and the durability and vitality of historical styles. By remaining faithful to the traditionalist creative power in the style of one Johannes Brahms, which had been actualized and dynamized in the oeuvres of various composers throughout Europe at the

- 8 Stojanović's biography is given as a supplement to this text. It was primarily formed according to the detailed and documented biography of Stojanović written by Romana Ribić, which also includes a list of the composer's works (Cf. Romana Ribić "Stvaralačka riznica Petra Stojanovića (1877–1957)" [Creative Treasury of Petar Stojanović], *Zbornik Matice srpske za scenske umetnosti i muziku* [Matica Srpska Journal of Stage Art and Music] 28–29 (2003): 161–186.
- 9 This part of Stojanović's opus has been the subject of Sonja Cvetković's master thesis (Sonja Cvetković, *Evropska tradicija u kamernim delima Petra Stojanovića* [European Tradition in Chamber Works of Petar Stojanović], master thesis. Belgrade: Faculty of Music, Department of Musicology and Ethnomusicology, 2006, unpublished).

мелодијске инспирације, експресивност хармонске компоненте и прегледност архитектонике музичке форме.

У Стојановићевој заоставштини у Библиотеци Факултета музичке уметности у Београду сачувана су бројна дела за један гудачки инструмент и клавир.¹⁰ Међу рукописима, преписима и (ретким) штампаним издањима налазе се и значајне цикличне композиције – укупно шест соната, две свите и једна сонатина за виолину и клавир, две сонате за виолу и клавир и две сонате за виолончело и клавир. Три композиције које су одабране у оквиру овог пројекта припремљене су и изведене на основу рукописних нотних извора. Компоноване у распону од око три деценије, оне потврђују ауторову доследност стилу који је градио од својих првих опуса. Истовремено, оне сведоче о различитим реализацијама креативних идеја, присутним у Стојановићевом целокупном опусу. Соната за виолину бр. 2, оп. 18 пример је звучног света његових раних дела, у којима је мелодијско богатство често

10 Већина Стојановићевих рукописа чува се у поменутој заоставштини. Од 2018. године, један део документације налази се и у Архиву Музиколошког института САНУ, захваљујући поклону Станке Јовановић и Марка Димитријевића, композиторових рођака из Портланда (САД). Поједина документа налазе се и у приватном архиву Елизабете Застијера, композиторове унучке која живи у Бечу. Стојановићеви рукописи и друга релевантна грађа могу се наћи и у библиотекама и архивима у Бечу, Будимпешти и другим европским градовима, што су потврдили поједини радови представљени на поменутом научном скупу 2017 године. Такође уп. Petar Lastić (прир.) *Petar Stojanović 1877–1957. Budimpešta: Srpska samouprava u Budimpešti – Zadužbina Jakova Ignjatovića*, 2005; Вера Тифенталер, „Премијере оперета Петра Стојановића у огледалу аустријске музичке критике“. *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику* 32–33 (2005): 141–154.

beginning of the 20th century, Stojanović favoured the richness of melodic inspiration, the expressiveness of the harmonic component and transparency in the architecture of the musical form.

In Stojanović's legacy, which is preserved in the Library of the Faculty of Music in Belgrade, there are numerous works for one string instrument and piano.¹⁰ Among the manuscripts, transcriptions and (rare) printed editions of such compositions there is one group of notable cyclic works, consisting of six sonatas, two suites and one sonatina for violin and piano, two sonatas for viola and piano and two sonatas for cello and piano. Three sonatas were selected for the aforementioned concert and this edition, all of them performed according to Stojanović's manuscripts. They were created over the span of about thirty years, and although they confirm the author's consistency within the conceptual and stylistic world that he was building since his very first opus, they nevertheless testify to some diverse paths in realisation of his creative ideas. The Sonata for Violin No. 2, Op. 18 is an example of the sound world of Stojanović's early

¹⁰ The majority of Stojanović's documents is preserved in the mentioned legacy. Since 2018 various documents of the composer are also kept in the Archive of the Institute of Musicology SASA in Belgrade, thanks to the gift of Stanka Jovanović and Marko Dimitrijević, the composer's cousins from Portland (USA). In addition, some documents are in possession of the composer's granddaughter Elisabeth Zastiera in Vienna. Finally, some documents related to Stojanović are kept in the libraries and archives in Budapest, Vienna and other European cities, which was confirmed by several papers presented at the mentioned international conference in 2017. Additionally, Cf. *Petar Stojanović 1877–1957*, prepared by Petar Lastić. Budimpešta: Srpska samouprava u Budimpešti – Zadužbina Jakova Ignjatovića, 2005; Vera Tifentaler, "Premijere opereta Petra Stojanovića u ogledalu austrijske muzičke kritike" / "Peter Stojanović's Operettenpremierer im Spiegel der Österreichischen". *Zbornik Matice srpske za scenske umetnosti i muziku* [Matica Srpska Journal of Stage Art and Music] 32–33 (2005): 141–154.

попримало сентименталну црту. Друге две композиције потичу из времена његове стваралачке зрелости. Док Соната за виолу и клавир бр. 2, оп. 108 упућује на Стојановићеву стваралачку комуникацију с архетипским елементима традиционалне фолклорне музике, Соната у старом стилу за виолончело и клавир оп. 55 указује на уплив неокласицистичких елемената у контекст позноромантичарског стила.

Соната за виолину и клавир оп. 18 компонована је 1913. године. За разлику од прве Сонате за виолину и клавир оп. 3 (1906), коју је композитор изводио с чувеним пијанистом Паулом Вајнгартеном, ово дело, судећи према доступним изворима, до сада није представљано јавности. У композицији се истичу улоге и односи појединих елемената музичке форме, који су успостављени у складу с конвенцијама класичарских дела. Истиче се традиционалан тонални однос тематских материјала почетног става (Це-дур – Ге-дур). Док је прва тема мелодијски изражајна и сентименталног карактера, друга јој контрастира енергијом пунктираних ритмова, акцентима, *Fortissimo* динамиком и *Marcato* артикулацијом у клавирској деоници. Лагани став представља тему с пет варијација које се нижу по принципу контраста, од основног а-мола до А-дура у последњој варијацији. Истовремено, гради се постепени климакс с кулминацијом у четвртој варијацији, која уводи бржи темпо, модулатију у де-мол и измену и проширење микроструктуре основне теме у новим, хроматским бојама, да би завршна варијација донела антиклимакс повратком на обресе почетне теме. Принцип те-

compositions, when his rich melodies were more often pervaded by sentimentalism, with the other two compositions representing his more mature style. While the Sonata for Viola and Piano, Op. 108 demonstrates Stojanović's creative communication with some archetypal elements of traditional folk music, the Sonata in Old Style for Cello and Piano, Op. 55 demonstrates an infusion of neoclassical elements into his Late-Romantic style.

The Sonata for Violin and Piano No. 2, Op. 18 was composed in 1913. In comparison with Stojanović's Sonata No. 1, Op. 3 (1906), which was performed by him and the famous pianist Paul Weingarten, there is no information in available sources that the work has ever been presented to the public. The Sonata is characterised by its compliance with classical conventions in resolving of the role and relationships of some elements of musical form. For example, while the first theme (C major) of the opening movement is melodically expressive and sentimental, the second brings a traditional change of the key signature (G major) and a contrasting energy with its dotted notes, accents and *Fortissimo* dynamic with *Marcato* articulation in the piano section. The slow movement is conceived as the theme with five variations that appears from the A minor in the first variation to the A major in the last. The musical gradation of the contrasts culminates in the fourth variation, where the extended microstructure of the basic theme, refreshed by chromatic colours, is introduced in the context of the new, faster tempo and tonality (D minor), while the anti-climax comes with the return of the original theme contours in the last variation and the coda. The thematic

матског контраста најизраженији је у финалном ставу, с почетном темом која се јавља у различитим звучним градацијама, носећи потребну енергију за заокружење дела.

Соната за виолу и клавир оп. 108, компонована у Београду (3. септембра 1949), последња је у низу већих Стојановићевих дела посвећених виоли, насталих током пете деценије XX века. Међу њима су концерти за виолу и оркестар оп. 76 (1943) и оп. 93 (1946) и Соната у Це-дуру бр. 1, оп. 97, у верзији за виолу и оркестар (1947). Ове композиције мало су познате и чувају се у рукопису. Троставачна Соната оп. 108 прожета је асоцијацијама на ритмичко-мелодијске и лествичне особине традиционалне фолклорне музике, о чему сведоче физиономије главних, иначе сродних, лирских тема сонатног става, повремено интонирање балканског мола, као и основна тема финалног ронда која евоцира ритам и карактер брзог кола. Хроматизована мелодија и акордске прогресије повремено упућују на тоналну колебљивост, која је присутна и у колористичкој примени хармоније у средишњем, лаганом ставу ове композиције.

Соната у старом стилу оп. 55 испрва је писана за виолину и клавир (1937), али је композитор ту верзију композиције поништио и дело преправио за виолончело и клавир. Касније је уследила још једна, нова варијанта ове Стојановићеве Сонате за виолончело и клавир (1943). Дело спада у групу ауторових цикличних остварења инспирисаних барокним формама. Реч је о евоцирању жанровских варијанти барокних свита и соната (*sonata da chiesa*

contrasts are most noticeable in the final movement, since the original theme passes through various sound gradations, carrying the energy needed to enclose the entire composition.

Sonata for Viola and Piano, Op. 108, composed in Belgrade (dated 3rd September 1949), was the last in the series of Stojanović's major works dedicated to the viola created during the 1940s. Among them we find Concertos for Viola and Orchestra, Op. 76 (1943) and Op. 93 (1946) and Sonata in C major No. 1, Op. 97 in the version for viola and orchestra (1947). All these compositions are little known and they are only preserved as manuscripts. Sonata No. 2 in three movements is saturated with allusions to the rhythmic, melodic and modal characteristics of traditional folk music, as evidenced by the physiognomy of the two main, mutually related, themes of the sonata movement with the occasional intonation of the so-called Balkan Minor mode as well as the thematic materials of the final Rondo, the main one of which evokes the rhythm and character of a fast *kolo* (round dance). The periodical occurrence of chromatic lines and chord progressions suggest tonal ambiguity, which is also present in the coloristic function of harmony in the central, slow movement of this composition.

Sonata in Old Style for Cello and Piano, Op. 55 was initially written for violin and piano in 1937, but this first version of the work was annulled by Stojanović, who then reworked it for cello and piano. The next, and final, variant of the Sonata was finished in 1943. The composition is one of the cyclic works in which Stojanović found inspiration in Baroque forms. It is about evoking the genre

и *sonata da camera*) интегрисаних у позноромантичарски стилски контекст. У жанровском смислу, дело представља граничну форму између сонате и свите и у том контексту сродно је Стојановићевој Свити за виолину и клавир оп. 54. У циклусу се истиче барокни тип контраста на нивоу темпа, метра, фактуре, карактера и тематског материјала. Почетни став, fuga с лаганом интродукцијом, и завршни став у форми ронда уоквирују средишње делове који асоцирају на игре из барокне свите. Трогласна fuga највише упућује на везу с бароком, играчки ставови евоцирају *style galant* и рококо, док претпоследњи део (*Air*), иако може да асоцира на лирске вокалне арије барокне опере, доноси изразито романтичарски *espressivo*.

Биљана Милановић

variants of baroque suites and sonatas (*sonata da chiesa* and *sonata da camera*) integrated into a Late-Romantic stylistic context. In terms of form, the Sonata is most similar to the Suite in Old Style for Violin and Piano, Op. 54. Sonata Op. 55 is also placed at the genre crossroads between suite and sonata cycles. The work emphasises the Baroque methods of contrast at the levels of tempo, meter, texture, character and thematic material. The initial movement, the fugue with a slow introduction and a final movement in the rondo form encompasses the central movements that resemble parts of a Baroque suite. The three-part fugue also points to the relationship with the Baroque, the dance movements refer to the *style galant* or *Rococo*, while the penultimate movement (*Air*), although evoking lyrical vocal arias of a Baroque opera, is highly permeated by the expressivity of Romanticism.

Biljana Milanović

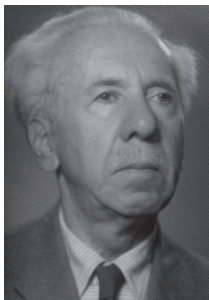

Petar СТОЈАНОВИЋ

(фотографија снимљена око 1922. године;
архива Елизабете Застиијера, Беч)

Petar Stojanović (photo c. 1922;
archive of Elisabeth Zastiera, Vienna)

Композитор, виолиниста и педагог **ПЕТАР СТОЈАНОВИЋ** (Будимпешта, 1877 – Београд, 1955) вишеструко је везан за регион централне и југоисточне Европе. Рођен у Будиму, западном делу мађарске престонице, провео је више од половине свог живота у Будимпешти и Бечу. Од 1925. године живео је и радио у Београду. Његов отац, Евгеније Стојановић, аматерски се бавио компоновањем, водио је српски црквени хор у Будимпешти, а у оквиру свог дома често је музицирао с члановима породице, што је допринело каснијем професионалном опредељењу његовог сина. Петар Стојановић завршио је студије виолине у класи Јенеа Хубаија (1858–1937) на Конзерваторијуму у Будимпешти (1896). Школовање је наставио на Конзерваторијуму за музику и извођачке уметности у Бечу код Јакоба Морица Грина (1837–1916), Роберта Фукса (1847–1927) и Рихарда Хојбергера (1850–1914), где

Petar **STOJANOVIĆ**

(photo c. 1954;
archive of Elisabeth Zastiera, Vienna)

Петар Стојановић (фотографија снимљена око
1954. године; архива Елизабете Застијера, Беч)

Composer, violinist and musical pedagogue **PETAR STOJANOVIĆ** (Budapest, 1877–Belgrade, 1957) was variously connected to Central and Southeast Europe. Born in Buda, in the western part of the Hungarian capital, he spent more than a half his life in Budapest and Vienna before moving to Belgrade in 1925. His father, Evgenije Stojanović, who was an amateur composer and kapellmeister of the Serbian church choir in Budapest, used to play music with family members at home, which provided the initial stimulus for the later professional commitment of his son. After graduating in the violin with Jenő Hubay (1858–1937) at the Budapest Conservatory in 1896, Petar Stojanović continued his education with Jakob Moritz Grün (1837–1916), Robert Fuchs (1847–1927) and Richard Heuberger (1850–1914) at the Vienna Conservatory of Music and Performing Arts, where he gained diplomas in violin (1896–1898), general

је стекао дипломе за виолину (1896–1898), општу (1899–1901) и драмску композицију (1902–1904).

Још од студентских дана наступао је као виолиниста и члан камерних састава. Године 1906. сарађивао је с пијанистом Паулом Вајнгартеном (1886–1948). У гудачком квартету познатог чешког музичара Франтишека Ондричека (1857–1922), који је почетком века живео у Бечу, свирао је на позицији другог виолинисте (1908–1910). По пресељењу у Београд активно је музицирао с Емилом Хајеком (1886–1974), Јованом Мокрањцем (1888–1956), Александром Слатином и другим музичарима, с којима је суделовао у камерним ансамблима. Био је члан Београдске филхармоније и концертмајстор оркестра Опере Народног позоришта у Београду. Од почетка каријере имао је прилику да повремено представља и сопствена дела, која је изводио у оквиру стандардних концертних репертоара заснованих на класицистичко-романтичарској традицији. Итине-рер његових концертних гостовања током прве четвртине XX века обухватао је многе градове Аустроугарске и Србије, већином оне који су после 1918. године ушли у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца (Панчево – 1901; Београд – 1904, 1914, 1919, 1920, 1922; Загреб – 1906; Осиек – 1914, 1923; Врбас – 1919; Љубљана – 1919, 1920; Сарајево – 1919, 1922; Вуковар 1923; Темишвар – 1923, 1924; Земун – 1924; Нови Бечеј – 1924. итд.). Од 1925. године, његови концертни наступи првенствено су се везивали за Београд.

Стојановић је паралелно с извођачким и композиторским активностима био посвећен раду на пољу музичке педагогије.

composition (1899–1901) and dramatic composition (1902–1904).

His professional career as a performer and composer started during his student days. Stojanović performed as a violinist and a member of chamber ensembles. In 1906, he collaborated with the pianist Paul Weingarten (1886–1948) and played second violin in the String Quartet (1908–1910) of the famous Czech musician František Ondříček (1857–1922) who, at that time, also lived in Vienna. After moving to Belgrade, Stojanović performed with Emil Hajek (1886–1974), Jovan Mokranjac (1888–1956), Aleksandar Slatin and other musicians, with whom he also participated in various chamber ensembles. At the same time, he occupied the positions of a member of the Belgrade Philharmonic Orchestra and the concertmaster of the Opera Orchestra of the National Theatre. Stojanović was occasionally able to present his own works, which he performed within standard concert repertoires based on the Classical-Romantic tradition. Many Austro-Hungarian and Serbian cities, most of which became part of the new Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians after the Great War, were included in the itinerary of his guest concerts during the first quarter of the century (Pančevo – 1901; Belgrade – 1904, 1914, 1919, 1920, 1922; Zagreb – 1906; Osijek – 1914, 1923; Vrbas – 1919; Ljubljana – 1919, 1920; Sarajevo – 1919, 1922; Vukovar 1923; Timișoara – 1923, 1924; Zemun – 1924, Novi Bečej – 1924 etc.). From 1925 onwards, his concert appearances were mainly tied to Belgrade.

Stojanović developed his work in music pedagogy in parallel with his performing and compositional activities. His teaching at

Предавао је на Новом бечком конзерваторијуму (1909–1910) и у својој приватној школи за усавршавање виолиниста у Бечу уочи Великог рата. Своје педагошко искуство применио је и даље разгранао у Београду. После вишеструких залагања за унапређење наставе у Музичкој школи Станковић, где је деловао као наставник виолине, а неколико година и као директор, Стојановић је постао један од првих редовних професора новоосноване Музичке академије у Београду (1937). Приредио је и четири збирке инструктивне виолинске литературе, а током свог рада утицао је на развој неколико генерација професионалних виолиниста у Београду.

Обиман опус Петра Стојановића, који обухвата опере, оперете, балете, инструменталне концерте, оркестарску, камерну и клавијеску музику, соло песме и хорове, само је делимично представљан јавности. Стојановић је већ 1904. године стекао признање бечке публике, када је с успехом извео свој Концерт за виолину у де-молу, оп. 1 и освојио Аустријску државну награду за студентску композицију и награду коју му је доделио *Beethoven-Haus* у Бону. Од музичкосценских дела, током Стојановићег живота изведена је опера *Der Tiger* [Тигар] у Будимпешти (*A tigris*, у мађарском преводу, 1909), док су у Карловом театру у Бечу, а потом и у другим градовима, представљене његове две оперете: *Liebchen am Dach* [Девојка на мансарди] (Беч, 1917; Будимпешта, 1917; Осијек и Вуковар, 1918) и *Der Herzog von Reichstadt* [Војвода од Рајхштата] (Беч, 1921; Будимпешта, 1921). Стојановићева прва два виолинска концерта изводио је Јан Кубелик. Други концерт

the New Viennese Conservatory (1909–1910) and his private school for violinists in Vienna, before the First World War, were important opportunities for gaining pedagogical experience, which he invested in his later Belgrade activities. After his multiple efforts to improve teaching in the *Stanković* Music School, where he was active both as a violin teacher and the director, he became one of the first full professors of the Belgrade Music Academy, which was founded in 1937. He prepared four volumes of instructive violin literature, and influenced the development of several generations of professional Belgrade violinists.

The extensive oeuvre of Petar Stojanović, which comprises operas, operettas, ballets, instrumental concertos, orchestral, chamber and piano music, solo songs and choirs, has been presented only partially. Stojanović caught the attention of the Viennese public in 1904 with his First Concerto for Violin and Orchestra in D minor, Op. 1, when he performed this work with great success and won both the Austrian state prize and the Beethoven-Haus in Bonn. Among the premieres of Stojanović's stage works during his life were the performances of his early opera *Der Tiger* (translated into Hungarian, Budapest – 1904) and his two operettas at the Carltheater in Vienna – the *Liebchen am Dach* (Vienna – 1917; Budapest – 1917; Osijek and Vukovar – 1918) and *Der Herzog von Reichstadt* (Vienna – 1921; Budapest 1921). Stojanović's concertos were appreciated the famous Jan Kubelík who played the first two concertos for violin and orchestra. Kubelík premiered the

за виолину, који му је био и посвећен, Кубелик је представио премијерно на добротворном концерту у Сметаниној сали Општинског дома у Прагу (5. фебруара 1916). Међу истакнутим концертним представљањима Стојановићевих дела после 1925. године могу се издвојити праизвођења симфонијских поема *Смрт јунака* (Београд, 1926) и *Сава – уједињена река Југословена* (Београд, 1926), Концерта за виолину и оркестар бр. 5, оп. 78 (Београд, 1949), Концерта за флауту и оркестар оп. 71 (Мендоза у Аргентини, 1951) и Концерта за виолину, клавир и оркестар (Београд и Ниш, 1953). Организовано је и неколико концерата с представљањем Стојановићевих опуса поводом композиторових јубилеја, у којима су учествовали значајни појединци и музичке институције (Београд, 1938, 1952, 1953). Такође, његова музика извођена је и на домаћим и иностраним радио-станицама. Стојановић је током свог радног века стекао велики углед, о чему сведоче и награде Друштва пријатеља уметности *Цвијета Зузорић* (за симфонијску поему *Сава*, 1934) и Радио Београда (за трећи виолински концерт, 1937). Интересовање за његов опус нагло се смањило по композиторовој смрти, од када је и представљање његових дела постало веома ретко (нпр. премијере Концерта за две виолине и клавир у Београду /1993/, оперете *Војвода од Рајхштата* у Српском народном позоришту у Новом Саду /2003/, те Концерта за виолину и оркестар бр. 2 /2017/, захваљујући реконструкцији партитуре, коју је урадила Мирјана Живковић).

Second Violin Concerto, to whom it was dedicated, at a charitable concert on 5th February 1916, in Smetana's Hall of the Municipal House in Prague. Among some distinguish concert performances of Stojanović's works after he moved to Belgrade, one can point to the premieres of the symphonic poems *Death of the hero* (Belgrade, 1926) and *Sava – The River of United Yugoslavs* (Belgrade, 1934), and his concertos for violin and orchestra No. 5, Op. 78 (Belgrade, 1949), for flute and orchestra, Op. 71 (Mendoza in Argentina, 1951), and for violin, piano and orchestra (Belgrade and Niš, 1953). There were also several notable presentations of Stojanović's compositions on the occasions of his work anniversaries, performed by important musical institutions and individuals (Belgrade, 1938, 1952, 1953) as well as numerous radio broadcasts of his works. All this, including awards from the *Cvijeta Zuzorić* Art Friends Society (in 1934 for the *Sava* symphonic poem) and Belgrade Radio (in 1937 for the Violin Concerto No. 3) testifies to the respect that he enjoyed during his life. However, the interest of soloists and musical institutions in Stojanović's work reduced to a large degree after the composer's death. Until recently, the performances of his works were highly sporadic (e.g. the double concerto for violin and piano played in Belgrade in 1993; the operetta *Der Herzog von Reichstadt* performed by the Serbian National Theatre in Novi Sad in 2003; Concerto for Violin and Orchestra No. 2, reconstructed by Mirjana Živković, in 2017).

МИЉАНА ПОПОВИЋ МАТЕРНИ (виолина) завршила је Школу за музичке таленте у Ђуприји, као ђак генерације. Основне, мастер и специјалистичке студије завршила је на Факултету музичке уметности у Београду, у класи Марије Шпенглер. Похађала је мајсторске курсеве код Дејвида Такеноа, Гордана Николића, Стефана Миленковића, Игора Петрушевског, Јулијана Рахлина и других. Као солиста наступала је с Београдском Филхармонијом и камерним оркестром *Гудачи Св. Ђорђа*. Остварила је наступе на многобројним концертима широм Европе, у својству солисте, камерног и оркестарског музичара (Немачка, Швајцарска, Украјина, Словенија, Чешка, Аустрија, Италија, Белгија, Словачка, Хрватска, Грчка, Македонија, Мађарска). Од 2007. године стални је члан, потом и концертмајстор *Гудача Св. Ђорђа*, с којима је учествовала на преко 300 концерата у земљи и иностранству. Наступала је на реномираним домаћим и иностраним фестивалима (БЕМУС, НИМУС, СОМУС, *Љубљана фестивал*, *Охридско лето*, *Бољшој фестивал* итд), као и у познатим концертним дворанама (*Carnegie Hall* у Њујорку, *Чајковски* у Москви, *Konzerthaus* у Бечу, *Лисински* у Загребу итд). Као члан *Гудача Св. Ђорђа*, а од 2009. године и као стални члан Београдске филхармоније, сарађивала је с уметницима светске репутације (Зубин Мехта, Гордан Николић, Немања Радуловић, Жељко Лучић, Зоран Тодоровић, Емануел Паји, Маја Богдановић, Миша Мајски, Јулијан Рахлин, Стефан Миленковић и многи други).

MILJANA POPOVIĆ MATERNI (violin) was the best student of her generation at the School for Musical Talents, in Čuprija. Her graduate and postgraduate studies as well as her specialisation were all completed in the class of Marija Špengler at the Faculty of Music in Belgrade. She attended master classes with David Takeno, Gordan Nikolić, Stefan Milenković, Igor Petruševski, Julian Rachlin and others. She played as a soloist with the Belgrade Philharmonic Orchestra and the *St. George Strings* chamber ensemble and took part in numerous concerts all over Europe as a solo player as well as a chamber and orchestra musician (Germany, Switzerland, Ukraine, Slovenia, Czech Republic, Austria, Italy, Belgium, Slovakia, Croatia, Greece, Macedonia and Hungary). Since 2007, she has been a member and then the concertmaster of the *St. George Strings*, with which she gave over 300 concerts both at home and abroad. She has played at local and international festivals (BEMUS, NIMUS, SOMUS, *Ljubljana Festival*, *Ohrid Summer*, *The Bolshoi Festival of Russian Music* etc.), and in famous concert halls (*Carnegie Hall* in New York, *Tchaikovsky* in Moscow, *Koncerthaus* in Vienna and *Lisinski* in Zagreb). As a member of the *St. George Strings*, and the Belgrade Philharmonic Orchestra, since 2009, she has collaborated with world famous artists (Zubin Mehta, Gordan Nikolić, Nemanja Radulović, Željko Lučić, Zoran Todorović, Emmanuel Pahud, Maja Bogdanović, Mischa Maisky, Julian Rachlin, Stefan Milenković etc.).

ЉУБОМИР МИЛАНОВИЋ (виола) дипломирао је и магистрирао у класи Петра Ивановића на Факултету Музичке уметности у Београду, а усавршавао се у Школи за музику и драму *Guildhall* у Лондону, где је провео двогодишње постдипломске студије у класи Дејвида Такеноа. Предаје виолу на Факултету музичке уметности у Београду, у звању ванредног професора. Као солиста наступао је с Београдском филхармонијом, Симфонијским оркестром РТС-а, камерним оркестром Гудачи Св. Ђорђа, те домаћим и иностраним музичарима међу којима су Гордан Николић, Дејан Лазић, Љубиша Јовановић, Сретен Крстић, Јуриј Башмет, Кирил Родин, Срђан Грујић, Владимир Куленовић и други. Поред ослањања на стандардну концертну литературу за виолу, свој репертоар посебно усмерава на представљање савремене музике. Поједини композитори попут Ивана Јевтића и Светислава Божића посветили су му своја дела. Активан је и у области камерног и оркестарског извођаштва. Као један од оснивача и вођа виола Гудача Св. Ђорђа наступао је на концертима широм Европе. Учествовао је и у међународним пројектима с другим ансамблима. У Данској је свирао с Ансамблом *Det Lyske*, укључивши се у турнеју овог камерног оркестра по Данској, Грчкој и Сирији. Био је гостујући члан Камерног ансамбла Лондонског симфонијског оркестра, деловао је као члан међународног оркестра фестивала *Belt and Road* у Шенжену у Кини (2016, 2017), а од 2018. године гостујући је члан камерног оркестра *Norddeutschen Barocksolisten*. Директор је камерног оркестра Гудачи Св. Ђорђа.

LJUBOMIR MILANOVIĆ (viola) graduated and finished his master studies in the class of Petar Ivanović at the Faculty of Music in Belgrade. He continued his education with David Takeno at the Guildhall School of Music and Drama in London, where he spent two years of his postgraduate studies. He is an assistant professor of viola at the Faculty of Music in Belgrade. As a soloist he has performed with the Belgrade Philharmonic Orchestra, the Symphony Orchestra of Radio Television of Serbia, *St. George Strings* chamber orchestra, and has collaborated with distinguished musicians such as Gordan Nikolić, Dejan Lazić, Yuri Bashmet, Sreten Krstić, Kiril Rodin, Ljubiša Jovanović, Srđan Grujić, Vladimir Kulenović, etc. Apart from standard literature for viola, he regularly dedicates himself to the presentation of contemporary music. Some prominent Serbian composers such as Ivan Jevtić and Svetislav Božić have dedicated their music to him. He is active in the fields of chamber and orchestral performances and, as one of the founders and the solo violist of the *St. George Strings*, he has performed all over Europe. Additionally, he has participated in international projects with various ensembles. In Denmark, he played with the *Det Jyske* ensemble and toured Denmark, Greece and Syria and he was also a guest viola player in the Chamber Orchestra of the London Symphony Orchestra (LSO). In 2016 and 2017 he was a member of the international ensemble of the *Belt and Road* festival in Shenzhen (China). He is currently a guest member of *Norddeutschen Barocksolisten* (since 2018) and also holds the position of director of the *St. George Strings* chamber orchestra.

СРБАН СРЕТЕНОВИЋ (виолончело) рођен је у Бору, 1976. године. Учио је виолончело у Школи за музичке таленте у Њуприји у класи Реље Ђетковића, а затим је студирао на Факултету музичке уметности у Београду, у класи Сандре Белић, где је дипломирао (2000), магистрирао (2003) и докторирао (2011). Године 2005. био је финалиста такмичења Музичке омладине у Београду. Учествује у раду разноврсних камерних састава, изводећи дела од барока до савремене музике. Члан је Ансамбла за нову музику *Градилиште*, учијем је и уметничком већу. Наступао је као солиста с оркестром РТС-а, Оркестром Војске Србије *Станислав Бинички* и хором *Collegium musicum*. Сарађивао је с диригентима Даринком Матић Маровић, Предрагом Гостом, Јорданом Дафовим, виолиниста Стефаном Миленковићем, Горданом Николићем и Весном Станковић, флаутистом Љубишом Јовановићем и другима. Преко петнаест година био је соло виолончелиста камерног оркестра *Гудачи Св. Ђорђа*. У сезонама 2014. и 2015. био је вођа групе виолончела у Симфонијском оркестру Црне Горе. Редовно наступа на домаћим фестивалима као што су *Чело фест*, БЕМУС, НОМУС, НИМУС, *Мокрањчеви дани* и Међународна трибина композитора. Остварио је снимке за Радио-телевизију Србије, као и за дискографска издања Музичког информативног центра, Ансамбла за нову музику *Градилиште* и Музиколошког друштва Србије. Запослен је као ванредни професор на Катедри за гудачке инструменте на Факултету музичке уметности у Београду.

SRĐAN SRETENOVIĆ (cello) was born in Bor in 1976. He attended the School for Musical Talents in Čuprija with Relja Četković and finished his graduate (2000), postgraduate (2003) and doctoral studies (2011) in the class of Sandra Belić at the Faculty of Music in Belgrade. In 2005, he was a finalist of the Jeunesses Musicales Competition. Taking part in activities of various chamber ensembles he performs music spanning from the Baroque era to the present time. He is a member of the *Construction Site Contemporary Music Ensemble*, in which he also acts as an Artistic Council member and he has been a soloist cello player in the *St. George Strings* chamber orchestra for fifteen years. During the 2014 and 2015 seasons, he was the leader of the cello group in the Symphonic Orchestra of Montenegro. His solo career has included collaborations with the Symphony Orchestra of Radio Television of Serbia, the Art Ensemble of the Ministry of Defence *Stanislav Binički*, the *Collegium Musicum* Choir as well as the conductors Darinka Matić Marović, Predrag Gosta, Jordan Dafov, the violinists Stefan Milenković, Gordan Nikolić, Vesna Stanković, the flutist Ljubiša Jovanović and many others.

As a soloist and a chamber and orchestra musician he regularly performs in the *Cello Fest*, BEMUS, NOMUS, NIMUS, the *Mokranjac Days* and other festivals. He has recorded for Radio Television Serbia and the discography of the Music Information Centre, the *Construction Site Contemporary Music Ensemble* and the Serbian Musicological Society. He is an assistant professor of cello at the Faculty of Music in Belgrade.

НЕДА ХОФМАН (клавир) студирала је у класи Арба Валдме на Факултету музичке уметности у Београду, где је дипломирала (1999), и на Високој школи за музику у Келну, где је завршила студије (2002) као стипендиста Немачке службе за академску размену (DAAD). Магистрирала је у класи Рите Кинке на Академији уметности у Новом Саду (2004), а докторирала у области камерне музике у класи Зорице Ђетковић, на Факултету музичке уметности у Београду (2015). Ради у звању вишег уметничког сарадника на Факултету музичке уметности у Београду. Лауреат је многих такмичења у земљи и иностранству. Наступала је у Немачкој, Француској, Италији, Грчкој, Литванији, Македонији, Јужноафричкој Републици, Намибији и Боцвани. Наступала је и са различитим ансамблима као што су *Гудачи Св. Ђорђа*, Београдски камерни оркестар *Душан Скворан*, *Camerata academica*, хор *Collegium musicum* итд. С нарочитим афинитетом посвећује се извођењу савремене музике. Као солисткиња и чланица камерних састава редовно наступа на Међународној трибини композитора, где је до сада извела бројна нова дела истакнутих савремених аутора свих композиторских генерација. Учествовала је и на фестивалима *Композитори у првом лицу*, *КОМА* и *Lasciar vibrare*. Оснивач је и уметнички директор ансамбла за нову музику *Градилиште* (2011), с којим је до сада одржала око 30 концерата у земљи и иностранству (Литванија, Црна Гора, Хрватска, Израел). Снимала је са Симфонијским оркестром Радио Београда, као и за дискографска издања Музичког информативног центра, Ансамбла за нову музику *Градилиште* и Музичко-лошког друштва Србије.

NEDA HOFMAN (piano) studied with Arbo Valdma, both at the Faculty of Music in Belgrade, from where she graduated (1999), and the Hochschule für Musik in Cologne, where she finished her studies (2002), as a holder of a DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) scholarship. She completed her postgraduate studies with Rita Kinka at the Academy of Art in Novi Sad (2004) and doctoral studies of chamber music in the class of Zorica Četković at the Faculty of Music in Belgrade (2014). She works as a senior artistic fellow at the Faculty of Music in Belgrade and is the laureate of many competitions both at home and abroad. She has performed in Germany, France, Italy, Greece, Lithuania, Macedonia, South Africa, Namibia and Botswana, and collaborated with various ensembles, such as the *St. George Strings*, *Dušan Skovran* Belgrade String Orchestra, *Camerata Academica*, *Collegium Musicum* Choir, etc. She has particular performance affinities for contemporary music and, as a soloist and chamber musician, she regularly participates in the International Review of Composers in Belgrade, where she has given the first performances of many works of major contemporary composers of all generations. Her activities also include participation in other festivals such as the *Composers in the First Person*, *KOMA* and *Lasciar Vibrare*. She is a founder and artistic director of the *Construction Site Contemporary Music Ensemble* (2011), with which she has so far given about 30 concerts in Serbia and abroad (Lithuania, Montenegro, Croatia and Israel). She has recorded with the Symphony Orchestra of Radio Television of Serbia as well as for the discography of the Music Information Centre, the *Construction Site Contemporary Music Ensemble* and the Serbian Musicological Society.

МУЗИКОЛОШКО ДРУШТВО СРБИЈЕ (МДС), основано и регистровано као научно удружење 2006, активно је од 2007. године. Друштво окупља домаће и иностране академске музикологе различитих генерација, али и појединце из других дисциплина, који се у својим истраживањима посвећују музици. Стратешки приоритети деловања Музиколошког друштва Србије ослањају се на два међусобно повезана поља рада, од којих је једно заступљено кроз развијање и промовисање научних активности, док друго припада пољу примењене музикологије. Међу најкрупнијим научним резултатима, које је Друштво реализовало самостално или у сарадњи с другим институцијама, истичу се организовање шест научних скупова, објављивање пет зборника научних радова и четири колективне монографије. Многобројне активности Музиколошког друштва из области примењене музикологије укључују организовање трибина, концертних и других музичких догађаја, дигитално архивирање нотних и звучних записа и објављивање партитура, CD и DVD издања. Најзапаженији резултати из тог домена остварени су у оквиру пројеката *Антологијска дела српске музике* и *Трагом записа и звука*, као вредних доприноса заштити, очувању и представљању нематеријалне културне баштине. У свом досашњем раду Музиколошко друштво изградило је велику сарадничку мрежу с истакнутим научним, просветним, музичким и институцијама културе у земљи (Музиколошки институт Српске академије наука и уметности, Катедра за музикологију Факултета музичке уметности у Београду, Матица српска у Но-

The **SERBIAN MUSICOLOGICAL SOCIETY (SMS)** was founded and registered as a scholarly association in 2006 and started to work in 2007. It brings together academic musicologists of various generations from Serbia and abroad as well as scholars from related disciplines whose research involves the field of music. The guiding principles of the Serbian Musicological Society rest on two interrelated types of action that have been present since its foundation. One of these refers to the desire to develop and promote scholarly areas of activities, while the other includes the field of applied musicology. Six musicological conferences, five collections of papers and four collective monographs, realised by the Society either independently or as joint projects with partner institutions, stand out as the main scholarly musicological achievements. A diverse range of activities in applied musicology includes organising public lectures, concerts and other musical events, the digital archiving of written and audio records of music, and the publication of musical scores, CDs and DVDs. A significant part of this work was carried out within the framework of the projects *Anthological Pieces of Serbian Music* and *Following the Record and Sound*, representing valuable contributions of the Serbian Musicological Society to different aspects of the reconstruction, preservation and promotion of music as an intangible heritage. In the fulfilment of its various projects, the Musicological Society has created a broad collaborative network of respected scholarly, educational, musical and cultural institutions in Serbia (e. g. the Institute of Musicology of the Serbian Academy of Sciences

вом Саду, Радио-Телевизија Србије, Опера и театар *Мадленианум*, Музичка омладина Београда итд). Истовремено, Друштво је окренуто успостављању сарадње с иностраним музиколошким организацијама и Међународним музиколошким друштвом.

Приредила: Биљана Милановић

Пројекат и објављивање диска подржали / Project and edition supported by:

СОКОЈ – Организација музичких аутора
Србије, Фонд за културна давања /

SOKOJ – Serbian Authors Organization,
Cultural Grant Fund

Секретаријат за културу града Београда /
Secretariat for Culture of the City of Belgrade

Музиколошко друштво Србије захваљује се представницима Хришћанске адвентистичке цркве у Београду на уступљеном простору за одржавање и снимање концерта и љубазној помоћи у реализацији догађаја / The Serbian Musicological Society is grateful to the representatives of the Christian Adventist Church in Belgrade for supplying the venue for the performance and recording of the concert as well as for their assistance in the realisation of the event.

and Arts, the Department of Musicology at the Faculty of Music in Belgrade and Matica Srpska in Novi Sad, the Serbian Broadcasting Corporation, Madlenianum Opera & Theatre and the Musical Youth of Belgrade). The Society is also focused on establishing contact and cooperation with foreign musicological associations and the International Musicological Society.

Prepared by Biljana Milanović

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

787.1/.3.082.2(086.76)

СТОЈАНОВИЋ, Петар, 1877-1957

Сонате Петра Стојановића [Звучни снимак] = Sonatas of Petar Stojanović / [изводи] Миљана Поповић Матерни ... [и др.] ; аутор пројекта и уредник Биљана Милановић = Project Author and Editor Biljana Milanović. - Београд : Музиколошко друштво Србије = Serbian Musicological Society, 2019 (Београд : Maxmedia Distribution : МС Штампa). - 1 CD (54 мин) ; 12 cm + 1 текстуални прилог (39 стр.). - (Реафирмација заборављене српске музике = Reaffirmation of the forgotten Serbian music)

На пропратној грађи текстови о композитору, делима и извођачима. - Тираж 150. - Садржи: Соната за виолину и клавир бр. 2, оп. 18. Соната за виолу и клавир бр. 2, оп. 108. Соната у старом стилу за виолончело и клавир оп. 55.

ISBN 978-86-87757-09-7

а) Сонате - Виолина, клавир - Компакт дискови б) Сонате - Виола, клавир

- Компакт дискови с) Сонате -

Виолончело, клавир - Компакт дискови

COBISS.SR-ID 273973772

РЕАФИРМАЦИЈА ЗАБОРАВЉЕНЕ СРПСКЕ МУЗИКЕ - *Сонате* Петра **СТОЈАНОВИЋА**
REAIRMATION OF THE FORGOTTEN SERBIAN MUSIC - *Sonates of* Petar **STOJANOVIĆ**

Издавач: Музиколошко друштво Србије / Publisher: Serbian Musicological Society
За издавача: Ана Котевска / For the Publisher: Ana Kotevska

Аутор пројекта и уредник: Биљана Милановић / Project Author and Editor: Biljana Milanović

Рецензенти: Мелита Милин и Маријана Кокановић Марковић / Peer-reviewers: Melita Milin and Marijana Kokanović Marković

Лектура енглеског језика: Дејв Калкат / English Proofreading: Dave Calcutt

Дизајн и прелом текста: Александра Доловић / Design and Prepress: Aleksandra Dolović

Снимање и постпродукција: Зоран Маринковић / Sound Engineering and Post-production: Zoran Marinković

Снимљено на концерту у Свечаној сали Хришћанске адвентистичке цркве у Београду,
15. децембра 2018. / Recorded at the concert in the Festive Hall of Christian Adventist
Church on 15th December 2018.

Производња дискова: / CDs printed by: Maxmedia Distribution

Штампа: МС Штампа / Printed by: MS Štampa

Тираж: 150 / Number of copies: 150

Београд 2019 / Belgrade 2019

© Музиколошко друштво Србије

© Serbian Musicological Society

COBISS.SR-ID 273973772

